

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/79/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6115209472
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6115209472.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Dušana Ďuriana a sudkýň JUDr. Zity Nagypálovej a Mgr. Kataríny Katkovej, ako členiek senátu, vo veci starostlivosti o maloletú N. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom vo Z., Z. č. XX/XX, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica, ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov matky M. C., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom vo Z., Z. č. XX, zastúpenej právnym zástupcom Lexpert s.r.o., IČO: 45976856, so sídlom v Banskej Bystrici, Horná č. 15, v mene ktorého pred súdom koná JUDr. Roman Dula, advokát a konateľ, a otca M. M. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom v K. K., E. č. XXXX/XX, o zvýšenie výživného, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32P/106/2015-130 zo dňa 13.10.2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil otcovi povinnosť platiť maloletej zvýšené výživné v sume 120,- € mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc dňom 01.04.2015 (prvý výrok), zameškané výživné za obdobie od 01.04.2015 do 13.10.2015 v sume 300,- € povolil otcovi splácať v splátkach v sume 15,- € mesačne spolu s bežným výživným až do zaplatenia pod hrozbou straty výhody splátok počnúc dňom právoplatnosti rozsudku (druhý výrok), v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol (tretí výrok), rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania (štvrtý výrok) a vyslovil, že týmto rozsudkom dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32P/40/2009-129 zo dňa 30.06.2009 vo výroku o výživnom na maloletú (piaty výrok). Okresný súd rozhodoval o návrhu matky maloletej na zvýšenie výživného po pripustení jeho zmeny v priebehu konania zo sumy 70,- € mesačne na sumu 150,- € mesačne s účinnosťou od 01.09.2013. Vykonaným dokazovaním mal okresný súd preukázané, že posledná úprava výživného na maloletú zo strany otca bola určená rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32P/40/2009-129 zo dňa 30.06.2009 v sume 70,- € mesačne; v tom čase dosahovala matka príjem v sume 315,34 € (9.500,- Sk) v čistom mesačne a otec v sume 370,21 € (11.153,- Sk) v čistom mesačne; maloletá mala 6 rokov, navštevovala materskú školu, bola vedená v alergologickej, kožnej, logopedickej ambulancii a navštevovala centrum voľného času; v súčasnosti je maloletá žiačkou siedmeho ročníka základnej školy, je vedená v ortopedickej a alergologickej ambulancii; mimo školy navštevuje maloletá výtvarný a plavecký krúžok a tiež tanečnú školu (náklady na túto školu uhrádza stará matka zo strany otca); okresný súd mal preukázané, že úmerne s vekom maloletej sa matke zvýšili výdavky spojené s jej výchovou, výživou, ošatením, obutím, krytím školských, športových, kultúrnych potrieb a zdravotným stavom; oproti stavu v čase poslednej úpravy výživného je otec v súčasnosti konateľom a spoločníkom obchodnej spoločnosti JOGO Slovakia s.r.o.; podľa vlastného vyjadrenia si z podnikania berie príjem v

sume 250,- € mesačne; okresný súd však na strane otca nezistil žiadnu objektívnu prekážku, pre ktorú by si nemohol zabezpečiť príjem primeraný svojmu veku, vzdelaniu, kvalifikácii, skúsenostiam, praxi a zdravotnému stavu a preto dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach otca dosahovať priemernú mzdu v národnom hospodárstve; okresný súd zdôraznil, že pre posudzovanie schopností a možností povinného rodiča nie je dôležitý jeho reálny príjem, ale schopnosti a možnosti dosahovať príjem, z ktorého okresný súd vychádzal aj v prejednávanej veci; okresný súd tak aj na strane otca mal preukázanú zmenu pomerov spočívajúcu vo zvýšení jeho príjmu; pri rozhodovaní prihliadol okresný súd aj na tzv. valorizačnú klauzulu, ktorá sama o sebe môže byť objektívnym dôvodom pre zmenu výšky výživného; návrh matky vyhodnotil ako dôvodný a pri zvyšovaní výživného vychádzal z veku a odôvodnených potrieb maloletej a možností, schopností a majetkových pomerov otca; okresný súd v súlade s týmito kritériami zvýšil výživné otcovi na maloletú zo sumy 70,- € mesačne na sumu 120,- € mesačne; návrhu matky na zvýšenie výživného na sumu 150,- € mesačne nevyhovel v celom rozsahu z dôvodu (1) preukázaného veku maloletej, (2) branie do úvahy len odôvodnených potrieb maloletej, (3) aj jej zákonnou vyživovacou povinnosťou k maloletej, (4) poberaním rodinných prídavkov a daňového bonusu; v súvislosti s odôvodnenými potrebami maloletej okresný súd poukázal na to, že nie každý výdavok na maloleté dieťa súd automaticky považuje za dôvodne vynaložený; maloletá má tri záujmové činnosti, pričom matka prihlásenie maloletej na ne neriešila s otcom, napriek tomu, že sú s tým spojené zvýšené výdavky; k vyživovacej povinnosti matky na maloletú považoval okresný súd za nutné uviesť, že nemožno od matky spravodlivo požadovať, aby zabezpečovala starostlivosť o maloletú, chod ich spoločnej domácnosti, ako aj jej výživu v rovnakom rozsahu ako otec; je preto práve povinnosťou otca podieľať sa na výžive maloletej vo väčšom rozsahu, čo bolo jedným z dôvodov, pre ktorý okresný súd ani návrhu otca zvýšiť výživné len na sumu 100,- € nevyhovel; ďalším dôvodom bolo (1) preukázané jeho možnosti a schopnosti, (2) právo maloletej podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, (3) uplynutie doby šiestich rokov od poslednej úpravy výživného a tomu primerane zohľadnená tzv. valorizácia výživného; okresný súd poznamenal, že takto určeným výživným spolu s určitou finančnou čiastkou zo strany matky a rodinnými prídavkami, budú uspokojené odôvodnené potreby maloletej a to tak pravidelné vynakladané mesačne ako aj tie nepravidelné a nepredvídateľné. Pokiaľ matka žiadala zvýšiť výživné späť ku dňu 01.09.2013, okresný súd skúmal dôvody hodné osobitného zreteľa pre takýto postup a vykonaným dokazovaním nemal preukázané, že zdravotný stav matky by jej znemožňoval v prípade, že doposiaľ určené výživné nepostačovalo na krytie potrieb maloletej, podať návrh na zvýšenie výživného riadne a včas; matke poskytovaná zdravotná starostlivosť v preukázanej miere a intenzite ani doba trvania práceneschopnosti nespĺňa náležitosti dôvodov hodných osobitného zreteľa a preto v tejto časti návrhu matky nevyhovel a zvýšil výživné od 01.04.2015, t.j. od mesiaca, v ktorom matka podala riadny návrh na zvýšenie výživného; keďže okresný súd návrhu matky v celom rozsahu nevyhovel, vo zvyšku ho zamietol ako nedôvodný. Otcovi vzniklo ročné výživné za obdobie od 01.04.2015 do 13.10.2015 v sume 300,- € (6 mesiacov krát 50,- €), ktoré mu okresný súd povolil splácať v primeraných 15,- € mesačných splátkach; pri určovaní výšky splátok zohľadnil výšku samotného ročného výživného, dobu jeho splatnosti ako aj príjem otca. Okresný súd súčasne vyslovil, že došlo k zmene rozsudku o poslednej úprave výživného na maloletú. Svoje rozhodnutie oprel okresný súd o ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), § 75 ods. 1 prvá veta, § 77 ods. 1 posledná veta a § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine.

Proti rozsudku okresného súdu podala matka prostredníctvom svojho právneho zástupcu včas odvolanie zo dňa 27.11.2015 (č.l. 139-141 spisu). V odvolaní uviedla, že okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; súčasne vyjadrila názor, že postupom okresného súdu došlo k odňatiu jej možnosti konať pred súdom. Nesúhlasila s napadnutým rozsudkom okresného súdu a považovala ho za nepreskúmateľný najmä v časti, kde okresný súd odôvodňoval zvýšenie výživného len na sumu 120,- € mesačne; odôvodnenie rozsudku je len všeobecné a nezohľadňuje konkrétne okolnosti prípadu; z hodnotiacich úvah okresného súdu nie je vôbec zrejmé, ktoré výdavky maloletej považovala za nedôvodné, keď v odôvodnení rozsudku konkrétne poukázal len na výdavky na tri záujmové činnosti maloletej; za plavecký klub sa platí 22,50 € až 42,- € mesačne a za súkromnú umeleckú školu 7,- € mesačne, t.j. priemerne okolo 40,- € mesačne, ktoré otec nenamietal; náklady na tanečný súbor znáša v celom rozsahu stará matka maloletej zo strany otca, preto ich nemožno považovať za nedôvodné; ostatné výdavky maloletej (bývanie, strava, oblečenie, obuv, hygienické potreby, školské potreby, lieky, vitamíny a vreckové) presahujú sumu 250,- € mesačne a napriek tomu okresný súd nezaviazal otca na platenie aspoň ich polovice; odôvodnenie rozsudku čo do zvýšenia výživného na sumu 120,- € mesačne považovala matka preto za formálne a argumentačne nedostatočné; vzhľadom na jej starostlivosť o

maloletú malo byť výživné zo strany otca určené aspoň v sume 150,- € mesačne; poukázala aj na skutočnosť, že okresný súd pri rozhodovaní nezohľadnil skutočnosť, že otec sám obýva trojizbový byt a pokiaľ by si zabezpečil menší byt, mohol by mať prostriedky na plnenie vyživovacej povinnosti k maloletej, prípadne by si nemusel vziať hypotéku a mať výdavky na jej splácanie; matka svoje úvahy uzavrela, že tým, že nedostatočným odôvodnením rozsudku okresného súdu došlo k odňatiu jej možnosti konať pred súdom. Nesúhlasila ani so zvýšením výživného s účinnosťou od 01.04.2015 a trvala na jeho zvýšení späť od 01.09.2013; poukázala na to, že predložila správu svojho ošetrojúceho lekára, z ktorej vyplýva, že bola od 24.09.2013 liečená na ochorenie tráviaceho traktu, bola operovaná a pre nepriaznivý zdravotný stav dlhodobo práceneschopná; operácia a dlhodobá práceneschopnosť vplývali aj na jej psychiku a musela navštevovať aj psychiatra; súdne konanie je stresujúca záležitosť, na ktoré jednoducho nemala v priebehu práceneschopnosti dosť síl; vyjadrila názor, že samotná práceneschopnosť jej neumožňovala skoršie podanie návrhu na súd; preto nesúhlasila so záverom okresného súdu o nesplnení dôvodov hodných osobitného zreteľa na priznanie výživného späť s účinnosťou od 01.09.2013, keď v tomto smere poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS/545/2014 zo dňa 17.09.2014 a rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 12CoP/46/2014 zo dňa 26.02.2015, sp. zn. 13CoP/79/2014 zo dňa 25.11.2014, sp. zn. 17CoP/48/2014 zo dňa 17.09.2014 a sp. zn. 17CoP/17/2014 zo dňa 19.03.2014 s tým, že jej dôvody na zvýšenie výživného späť sú minimálne porovnateľné s dôvodmi v uvedených konaniach. Nakoniec matka nesúhlasila ani s povolením splácania dlžného výživného otcovi v splátkach; vyjadrila názor, že okresný súd zvýhodnil otca na jej úkor a nízke splátky v sume 15,- € mesačne nie sú ani v záujme maloletej; otec o povolenie splátok ani nežiadal; argumentovala, že nebol vôbec dôvod na povolenie splácania dlžného výživného v splátkach alebo mali byť splátky určené vo vyššej sume. Na základe uvedeného navrhla zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie alebo zmenu napadnutého rozsudku v zmysle vyhovenia návrhu na zvýšenie výživného v plnom rozsahu s povolením splátok dlžného výživného minimálne v sume 50,- € mesačne.

Proti rozsudku okresného súdu podal aj otec včas odvolanie zo dňa 24.11.2015 (č.l. 145-146 spisu). Vyjadril názor, že napadnutý rozsudok nezohľadňuje jeho súčasnú vážnu ekonomickú situáciu ani jeho podiel na výchove a podpore maloletej. Súhlasil so zvýšením výživného, ale maximálne na sumu 100,- € mesačne; nesúhlasil so zaplatením dlžného výživného, pretože od apríla 2015 poskytuje tieto prostriedky inou formou a tieto úhrady považuje za duplicitné, pretože maloletú počas tohto obdobia finančne podporoval o čom predložil v priebehu konania dôkaz. O maloletú sa s pomocou svojej matky vzorne stará; všetky zručnosti v športe a pohybových aktivitách získala len vďaka ich starostlivosti, ktorá si vyžaduje nemalé financie, ktoré sa nedajú vyčísliť (náklady na pohonné hmoty, strava a iné každodenné potreby). Jeho snahou je podporovať maloletú zo všetkých síl, aby sa jej matka mohla v domácom prostredí venovať najmä pri príprave do školy a pri domácich prácach; bohužiaľ v týchto oblastiach maloletá dosahuje zhoršené výsledky, prospech v škole je neuspokojivý a zručnosti v domácnosti tiež nedosahuje; napriek jeho snahe o výchovu v iných oblastiach považuje starostlivosť matky za nedostatočnú. V súčasnosti je vo výnimočne zlej finančnej situácii; snažil sa o podnikanie, ktoré ho však finančne veľmi zaťažilo, musí ho ukončiť a hľadať si novú prácu; napriek tomu maloletej prispieva čo najviac, nežije nad pomery, žije skromne a príležitostne vyhľadáva možnosti zárobku; z finančných dôvodov nechodí ani na dovolenky a zdržiava sa len v XX.XX.XXXXK.; polovicu bytu zdedil po otcovi a auto má s podporou matky, s ktorou podniká; toto však musí ukončiť predajom bytu a auta, aby aspoň čiastočne vyplatil hypotéku; jeho snahu pracovať dokladá fakt, že bol dva roky v zahraničí, kde manuálne pracoval aby zabezpečil maloletej riadne bývanie vo svojom byte, kde má maloletá vlastnú izbu a nevyhnutné vybavenie; všetko, čo vlastní, slúži aj maloletej; nič nepreukazuje jeho nadštandardné pomery, je zodpovedný človek, popri zamestnaní si ukončil vysokoškolské vzdelanie, ale nájsť si prácu v K. K. je takmer nemožné; z dôvodu zadlženia a ekonomických strát musí ukončiť podnikanie ku dňu 31.12.2015 a od 01.01.2016 bude bez práce a bez možnosti poberať podporu z úradu práce; v najbližšom období bude odkázaný na pomoc matky až kým si nenájde prácu; mesačný príjem matky je vyšší ako jeho; po vyriešení finančnej situácie bude otvorený dohode, ale momentálne je jeho postavenie zvlášť kritické; napriek tomu robí všetko, aby maloletej nič nechýbalo; v dôsledku rozhodnutia okresného súdu nebude možné poskytovať maloletej doterajšiu starostlivosť v rovnakej miere, keďže bude nad jeho sily platiť výživné v sume 120,- € aj späť. Poukázal na to, že o návrhu matky bol informovaný v apríli 2015 a preto cez právneho zástupcu matky predložil dohodu o úprave výška výživného na sumu 90,- € mesačne, ktorú však matka neakceptovala. Čiastočne spochybnil náklady matky na bývanie; na domácnosť jej prispievajú aj jej otec a súrodenci; výdavky na školské pomôcky sú tiež vysoké; matka dlhodobo nepracovala napriek tomu, že maloletá navštevovala predškolské a školské zariadenia;

spôsob hospodárenia matky je značne neskromný. Poukázal na to, že doterajšie výživné v sume 70,- € mesačne roky riadne platí a jeho výdavky na maloletú sú v skutočnosti aj dvojnásobné; maloletá má všetko čo potrebuje; aj tento školský rok bude potrebovať kompletnú lyžiarsku výstroj na lyžiarky výcvik čo si berie na starosť.

Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky písomným podaním zo dňa 03.12.2015 (č.l. 157 spisu) navrhol napadnutý rozsudok okresného súdu prehodnotiť a určiť vyššie výživné spätne v zmysle návrhu matky, nakoľko posledná úprava výživného bola pred šiestimi rokmi v čase kedy maloletá navštevovala materskú školu a v súčasnosti navštevuje už druhý stupeň základnej školy. Náklady na maloletú vzrástli. Matke objektívne bránil zdravotný stav podať návrh na zvýšenie výživného skôr.

K odvolaniu otca sa kolízny opatrovník nevyjadril.

Matka vo vyjadrení k odvolaniu písomným podaním zo dňa 18.12.2015 (č.l. 178 spisu) prostredníctvom svojho právneho zástupcu uviedla, že nie je pravdivé tvrdenie otca, že od apríla 2015 poskytuje zvýšené výživné inou formou, keď navyše sa výživné platí v peniazoch; vyjadrenie otca o jeho príjmoch je zmätočné; podľa jeho udania príležitostne vyhľadáva možnosti zárobku, o čom sa na pojednávaní nezmenil; nie je zjavné, prečo otec vyhľadáva len príležitostné príjmy a nie trvalé príjmy, ktoré by zodpovedali jeho možnostiam a vysokoškolskému vzdelaniu; otec nevysvetlil, prečo sa v roku 2012 vzdal pracovného pomeru s čistou mzdou 752,16 € a začal pracovať len na dohodu; pokiaľ otec v minulosti odišiel pracovať do zahraničia, ide skôr o jeho nezodpovedné správanie, pretože sa vtedy vzdal práce daňového kontrolóra na daňovom úrade, kde vykonával prácu zodpovedajúcu vysokoškolskému vzdelaniu, mal možnosť kariérneho postupu a valorizácie príjmu; byť mohol otec predať už v minulosti a nemusela vzniknúť potreba vziať si hypotéku, ktorou otec financoval podnikanie; nie je pravda, že na domácnosť jej prispieva jej otec a súrodenci; nakoľko otec s ňou absolútne nekomunikuje nevie o tom, že si zabezpečenie kompletného lyžiarskeho výstroja pre maloletú berie na starosť a už má pre maloletú lyžiarsky výstroj objednaný z požičovne.

Otec sa k odvolaniu matky nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1, ods. 2 písm. a) O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolanie matky ani otca nie je dôvodné.

Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že okresný súd vykonal vo veci dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správne skutkové a právne závery. Odvolací súd nezistil dôvody na odlišné rozhodnutie vo veci a stotožňuje sa so záverom okresného súdu, že sú splnené podmienky na zvýšenie výživného na maloletú zo strany otca a určenie výživného v sume 120,- € mesačne s účinnosťou od 01.04.2015. Odvolacie námietky nemohli privodiť zmenu napadnutého rozsudku okresného súdu, nakoľko ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a reagujúc na odvolacie dôvody matky a otca odvolací súd udáva, že okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. V podrobnostiach preto odvolací súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

K zmene rozhodnutia o výživnom môže súd v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine pristúpiť len ak sa podstatne menia pomery oprávneného alebo povinného z vyživovacieho vzťahu, oproti pomerom, ktoré boli podkladom rozhodnutia o predchádzajúcej úprave výživného; súd teda v konaní porovnáva pomery účastníkov konania v čase poslednej úpravy výživného a v čase rozhodnutia súdu o návrhu na zvýšenie výživného. Zmenou pomerov sa rozumie výrazná a dlhší čas trvajúca (teda nie dočasná) zmena tých

okolností, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom (napr. také zvýšenie zárobku, či iných príjmov, prípadne ostatného majetku, ktoré ovplyvní celkovú situáciu povinného rodiča alebo vyšší vek dieťaťa, prípadne rozšírenie alebo zúženie vyživovacích povinností povinného rodiča a podobne); pri posudzovaní, či došlo k zmene pomerov sa vždy musí prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov. Pri rozhodovaní o výživnom v dôsledku zmeny pomerov sa v každom prípade použijú zásady, ktoré sú rozhodujúce pre určovanie príslušného druhu výživného.

Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, keď pri určení konkrétneho rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na odôvodnené potreby oprávneného (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine) ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov (§ 62 ods. 2 prvá veta Zákona o rodine). Schopnosti a možnosti rodičov súd zohľadňuje podľa všetkých relevantných hľadísk, najmä z hľadiska ich veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možností ich uplatnenia a podobne; pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov sa o dieťa osobne stará a uspokojuje jeho potrebu bývania. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich primárnou povinnosťou a z tohto dôvodu má výživné prednosť pred inými výdavkami rodičov; pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča preto súd neberie do úvahy jeho výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Výživou dieťaťa sa rozumie uspokojovanie všetkých životných potrieb pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj, teda nielen zabezpečovanie odôvodnených hmotných potrieb dieťaťa (napr. jedlo, oblečenie, obuv), ale aj potrieb, ktoré sú dôležité pre jeho výchovu a všestranný vývoj (napr. vzdelávanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby a podobne). Z týchto základných kritérií vychádzal pri rozhodovaní aj odvolací súd v prejednávanej veci.

Odvolací súd sa zhoduje s okresným súdom, že v prejednávanej veci boli splnené zákonné podmienky na zvýšenie výživného na maloletú zo strany otca. Maloletá pochádza z rozvedeného manželstva matky a otca, vyživovacia povinnosť rodičov voči nej stále trvá, pretože navštevuje siedmy ročník základnej školy v Banskej Bystrici a vzhľadom na svoj vek nie je schopná sama sa živiť. Maloletá má pravidelný príjem len v podobe výživného od otca. Otec doteraz určené výživné riadne platí. Matka si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletej plní v prevažujúcom rozsahu v podobe osobnej starostlivosti a zabezpečovania bývania maloletej; vzhľadom na vek maloletej bezprostredná osobná starostlivosť matky o ňu už nie je nevyhnutná v rovnakom rozsahu ako v čase poslednej úpravy výživného. Okruh vyživovacích povinností sa u matky ani otca od poslednej úpravy výživného na maloletú nezmenil. Podľa zistenia okresného súdu posledná úprava výživného na maloletú zo strany otca bola určená rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č.k. 32P/40/2009-129 zo dňa 30.06.2009 v sume 70,- € mesačne; v tom čase dosahovala matka príjem v sume 315,34 € (9.500,- Sk) v čistom mesačne a súd pri rozhodovaní v tom čase vychádzal z posledného príjmu otca v sume 370,21 € (11.153,- Sk) v čistom mesačne. V súčasnosti je matka zamestnaná a dosahuje príjem okolo 600,- € v čistom mesačne; otec podniká na základe ako spoločník obchodnej spoločnosti JOGO Slovakia, s.r.o., keď podľa vlastného udania má príjem v sume 250,- € mesačne. Príjmy a výdavky účastníkov konania vrátane výdavkov maloletej riadne popísal okresný súd v napadnutom rozsudku. S ohľadom na odvolacie námietky odvolací súd uvádza, že okresný súd pri rozhodovaní správne zohľadnil najmä zmenu pomerov na strane maloletej od poslednej úpravy výživného, ktorá spočíva vo zvýšení výdavkov na maloletú v súvislosti s jej vyšším vekom a hradením nákladov na stravu, oblečenie, školské a mimoškolské aktivity predovšetkým v rozsahu sumy 30,- € mesačne na obedy v škole, v sume 60,- € mesačne na ďalšiu stravu, v sume 16,- € mesačne na školské pomôcky, v sume 30,- € mesačne na oblečenie (odvolací považuje deklarovaný výdavok v sume 85,- € mesačne na oblečenie za neprímerane vysoký), v sume 8,50 € mesačne na lieky, v sume 10,- € mesačne na vitamíny, v sume 15,- € mesačne na vreckové, v sume 45,- € mesačne na mimoškolské aktivity (plavecký a výtvarný krúžok). Z výsledkov vykonaného dokazovania však ani podľa odvolacieho súdu nevyplývajú podmienky na zvýšenie výživného na maloletú až v matkou navrhovanom rozsahu (t.j. takmer na dvojnásobok doterajšieho výživného). Zvýšenie výživného o sumu 50,- € mesačne spolu s doterajším výživným postačuje na pokrytie oprávnených potrieb maloletej po zmene pomerov na jej strane. Okresný súd pri rozhodovaní správne prihliadol aj na takmer dvojnásobné zvýšenie príjmu na strane matky maloletej oproti stavu v čase poslednej úpravy výživného. Aj podľa názoru odvolacieho súdu je v súčasných možnostiach a schopnostiach otca platiť maloletej okresným súdom zvýšené výživné v sume 120,- € mesačne, ktoré zodpovedá jej aktuálnym oprávneným potrebám. Pokiaľ ide o odvolanie otca, okresný súd správne pri rozhodovaní vychádzal z možností a schopností otca, ktorý je vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav a vzdelanie schopný dosahovať vyšší ako deklarovaný príjem aspoň v rozsahu priemernej mzdy v národnom hospodárstve; keďže pre súd je rozhodujúci stav v čase rozhodovania na otca je potrebné nahliadať ako na podnikateľa, pretože podniká ako

spoločník obchodnej spoločnosti; prechodné ťažkosti v podnikaní nemôžu byť samostatne dôvodom na neprístupenie k zvýšeniu výživného za situácie, kedy bola preukázaná podstatná zmena pomerov na strane maloletej.

Matka v odvolaní namietala nepreskúmateľnosť odôvodnenia napadnutého rozsudku okresného súdu, čím malo dôjsť k odňatiu jej možnosti konať pred súdom. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré sa uskutočnilo dňa 03.12.2015, bolo prijaté stanovisko, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“; toto stanovisko bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2016 pod č. 2. Z uvedeného stanoviska pre účely odvolacieho konania vyplýva záver, že k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom v dôsledku nepreskúmateľnosti rozhodnutia okresného súdu s dôsledkom vzniku povinnosti odvolacieho súdu zrušiť takéto rozhodnutie podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. môže dôjsť len výnimočne v prípadoch, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, t.j. v prípadoch, keď z rozhodnutia okresného súdu nemožno vôbec zistiť dôvody, na základe ktorých okresný súd v konkrétnej veci rozhodol. Preskúmaním napadnutého rozsudku okresného súdu a odvolania matky dospel odvolací súd k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci nezaťažil svoje konanie vytýkanou vadou. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, na základe akých skutočností a ustanovení zákona dospel k záveru o tom, že boli splnené podmienky na zvýšenie výživného na sumu 120,- € mesačne; aj keď okresný súd na odôvodnenie svojho rozhodnutia použil všeobecné formulácie nemožno dospieť k záveru, že jeho rozhodnutie nie je vôbec odôvodnené; vzhľadom na charakter konania ako konania nespоровého, kedy je odvolací súd povinný preskúmať konanie a rozhodnutie okresného súdu v celom rozsahu a obsah spisu považuje odvolací súd odôvodnenie napadnutého rozsudku napriek vyššie uvedeným všeobecným formuláciám za preskúmateľné, pretože je z neho zrejmé, na základe akých právnych úvah dospel okresný súd k rozhodnutiu o zvýšení výživného na maloletú na sumu 120,- € mesačne s účinnosťou od 01.04.2015. Odvolací súd súhlasí aj so záverom okresného súdu o nesplnení podmienok na zvýšenie výživného zo spätnou účinnosťou od 01.09.2013, pretože preskúmaním veci rovnako ako okresný súd dospel k záveru o nenaplnení dôvodov hodných osobitného zreteľa na priznanie výživného spätne (§ 77 ods. 1 posledná veta Zákona o rodine); dôvody hodné osobitného zreteľa je potrebné v tomto kontexte chápať ako výnimočné objektívne okolnosti, ktoré celkom alebo v podstatnom rozsahu bránia oprávnenej osobe podať návrh na určenie (zvýšenie) výživného na súd osobne alebo prostredníctvom právneho zástupcu (napríklad strata osobnej slobody, hospitalizácia rodiča alebo maloletého a podobne); preukázané liečenie matky nemožno považovať za takúto skutočnosť, pretože táto sa síce liečila od 24.09.2013, za práceneschopnú bola uznaná až dňa 07.08.2014, keď dňa 12.08.2014 absolvovala operáciu a v tento deň bola aj prepustená do domáceho liečenia (jednoduchá chirurgia), od januára 2015 absolvovala už len lekárske kontroly; ani z matkou označených súdnych rozhodnutí nevyplýva záver o splnení podmienok na priznanie zvýšeného výživného spätne, keď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS/545/2014 zo dňa 17.09.2014 sa týkal konania o určenie otcovstva, v ktorom určenie výživného ku dňu narodenia dieťaťa je ovplyvnené odlišnými skutkovými a právными okolnosťami týchto konaní (výživné nemožno určiť skôr ako bude určené otcovstvo); pokiaľ ide označené rozhodnutia tunajšieho súdu, rozhodnutie sp. zn. 12CoP/46/2014 zo dňa 26.02.2015 je zrušujúcim uznesením o zrušení rozsudku súdu prvého stupňa, kde odvolací súd pre účely ďalšieho konania uviedol, že dôvodom pre spätné priznanie výživného bude starostlivosť matky o maloletého, ktorý bol hospitalizovaný v nemocnici (t.j. iné skutkové okolnosti ako v prejednávanej veci); rozhodnutie sp. zn. 13CoP/79/2014 zo dňa 25.11.2014 je zmeňujúcim rozhodnutím, kde odvolací súd zvýšil výživné od 23.01.2014, hoci matka žiadala jeho zvýšenie od 01.05.2013, napriek tomu v odôvodnení uviedol, že boli splnené podmienky na spätné priznanie výživného (vnútorný rozpor), keď podľa skutkových okolností tejto veci dôvodom neskoršieho podania návrhu na súd bol úraz matky, jej hospitalizácia a práceneschopnosť a otec platil výživné nepravidelne; rozhodnutie sp. zn. 17CoP/48/2014 zo dňa 17.09.2014 je potvrdzujúcim rozhodnutím, keď išlo o konanie o zvýšenie výživného, matka podala návrh na súd dňa 05.12.2013 a žiadala zvýšiť výživné od 01.09.2013 s odôvodnením, že v septembri 2013 jej ešte neboli zrejmé náklady na školu troch maloletých detí, čomu súd vyhovel, z čoho vyplývajú rozdielne skutkové okolnosti ako v prejednávanej veci a nepomerne kratšia doba spätného priznania výživného a rozhodnutie sp. zn. 17CoP/17/2014 zo dňa 19.03.2014 je potvrdzujúcim rozhodnutím, keď išlo o konanie o určenie výživného, matka podala návrh na súd dňa

24.09.2013 a žiadala zvýšiť výživné od 02.12.2012 (narodenie maloletej dcéry), čomu súd vyhovel, ale uvedená otázka nebola predmetom odvolacieho konania, pretože počiatok určenia platenia výživného otec v odvolaní nenamietal a odvolací súd sa touto otázkou vo svojom rozhodnutí nezaoberal; v neposlednom rade vzal odvolací súd pri rozhodovaní do úvahy aj skutočnosť, že v požadovanom období otec svoju vyživovaciu povinnosť plnil a to aj nad rámec určeného výživného a maloletá nebola odkázaná len na plnenie vyživovacej povinnosti zo strany matky. Pokiaľ ide o námietku matky proti povoleniu otcovi platiť dlžné výživné v splátkach, povolenie splátok nie je viazané na návrh účastníka konania (§ 160 ods. 2 druhá veta O.s.p.), okresný súd ho odôvodnil pomermi otca, keď pri dlžnom výživnom v sume 300,- € a splátkach v sume 15,- € mesačne predstavuje doba platenia dlžného výživného 20 mesiacov (t.j. jeden rok a osem mesiacov), čo s prihliadnutím na skutočnosť, že dlžné výživné sa platí spolu s bežným výživným, ktoré samo osebe pokrýva oprávnené potreby maloletej, nepredstavuje neprímeraný rozpor so záujmom maloletej.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil vrátane závislého výroku o zameškanom výživnom a o zmene rozsudku o poslednej úprave výživného na maloletú.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku ak konanie mohlo začať i bez návrhu. Keďže konanie v prejednávanej veci mohlo začať aj bez návrhu (§ 81 ods. 1 O.s.p.) odvolací súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.